

СЕКЦІЯ 10 СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

УДК 347.97

ВПЛИВ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ НА ЄДНІСТЬ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ В СУДОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

Борисенко М.О., аспірант
кафедри кримінального процесу та криміналістики
Академія адвокатури України

Стаття присвячена формуванню і впливу прецедентної практики Європейського суду з прав людини на єдність правозастосування в судовій системі України.

Ключові слова: *судовий прецедент, Європейський суд з прав людини, єдність правозастосування, судова система.*

Статья посвящена формированию и воздействию прецедентной практики Европейского суда по правам человека на единство правоприменения в судебной системе Украины.

Ключевые слова: *судебный прецедент, Европейский суд по правам человека, единство правоприменения, судебная система.*

Borysenko M.O. IMPACT OF EUROPEAN COURT PRACTICE HUMAN RIGHTS IN UNITY ENFORCEMENT UKRAINE IN JUDICIAL SYSTEM

The article is devoted to formation and impact of case-law of European Court of Human Rights on unity of law in judicial system of Ukraine.

Key words: *judicial precedent, European Court of Human Rights, unity of enforcement, court system.*

Постановка проблеми. Визнання у Конституції України дії верховенства права дало потужний поштовх до розвитку співпраці нашої держави з іншими європейськими державами в рамках низки континентальних угод, що формалізують відносини з різними європейськими інституціями, до яких зокрема, віднесено Раду Європи. Тому вступ України до цієї організації у жовтні 1995 року свідчить про її демократичний вибір, зобов'язання забезпечити права та свободи людини і громадянина, тобто всім особам, що знаходяться під її юрисдикцією, прагнення до проведення реформ, спрямованих на захист прав і свобод людини та побудову і зміцнення демократичних інститутів.

Ступінь розробленості проблеми. Наявність у конституційних положеннях вказівки про визнання прав і свобод людини найвищою соціальною цінністю, усвідомлення необхідності конструювання системи гарантій їх забезпечення і захисту на виконання приписів ст. 9 Конституції України обумовили потребу ратифікації Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року (Конвенція) та Першого протоколу і 2, 4, 7, 11 до зазначеної Конвенції. У такий спосіб було визнано юрисдикцію Європейського суду з прав людини (Європейський суд) та в подальшому було прийнято Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23 лютого 2006 року. Отже, Конвенція стала частиною національного законодавства з визначенням її пріоритетності стосовно норм вітчизняного законодавства, рішення Євро-

пейського суду – підлягати виконанню, а правові прецеденти, що містяться в них, – застосуванню під час здійснення правосуддя.

Мета статті полягає в дослідженні окремих аспектів застосування Конвенції та практики Європейського суду судовими органами України.

Виклад основного матеріалу. Водночас проблемою в досягненні єдності правозастосування судовими органами є відсутність єдиних критеріїв для застосування рішень Європейського суду саме в контексті здійснення судочинства. У цьому аспекті в літературі виокремлюються три підходи. Так, на думку В.В. Онопенка, перший полягає в застосуванні норм Конвенції та практики її тлумачення Європейським судом у нерозривній єдності. У таких випадках вітчизняні суди цитують рішення Європейського суду, супроводжуючи це посиланням на Конвенцію. Другий підхід ґрунтується на використанні практики Європейського суду як додаткового аргументу, яким обґрунтовується позиція вітчизняного суду, що базується на нормах національного законодавства. У третьому випадку в судових рішеннях національних судів практика Європейського суду розглядається як тлумачення, що має нормативний характер [1, с. 64–68].

Крім того, необхідно зауважити про триваючу дискусію, сутність якої полягає в окремих аспектах застосування Конвенції та практики Європейського суду судовими органами України. Зокрема відстоюється позиція, що це право належить до права судів загальної юрисдикції, а інші стверджують про те, що це є професійним обов'язком судді. Водно-

час, як зауважує В.П. Паліюк, сторони таких спорів, звинувачуючи одна одну у відсутності професіоналізму, забувають про існування відмінностей між такими процесуальними діями, як питання, які вирішує суд під час ухвалення рішення, та зміст рішення суду. На думку автора, на додаток до цього розмежування доречно враховувати методику застосування положень Конвенції та практики Європейського суду [2, с. 129–142].

Підтримуючи зазначену точку зору, зауважимо, що суди під час здійснення правосуддя безумовно повинні застосовувати положення Конвенції та прецеденти Європейського суду. Таке твердження ґрунтується на тому, що, по-перше, Конвенція є частиною національного законодавства, а по-друге, підлягає виконанню судовими органами і Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини», який прямо зобов'язує суди застосовувати при розгляді справ конвенційні положення і практику Європейського суду як джерело права.

Крім того, не менш переконливим аргументом на користь того, що суди загальної юрисдикції України повинні застосовувати положення Конвенції та практику Європейського суду, є обов'язок додержання норм національного законодавства. Зокрема це стосується обов'язковості висновків Верховного Суду України щодо застосування норм права, викладених у його постановах, як для судових органів, так і для всіх інших суб'єктів владних повноважень, які застосовують у своїй діяльності нормативно-правовий акт, що містить відповідну норму права. Наведене повністю кореспондується з положеннями чинного процесуального законодавства. Отже, у процесі ухвалення рішення суд зобов'язаний визначити правову норму, яка підлягає застосуванню до спірних правовідносин. А до таких норм належать положення Конвенції та прецеденти Європейського суду, оскільки згода на їх обов'язковість надана Верховною Радою України.

Також необхідно оцінити методику застосування у судовій системі України конвенційних положень та практики Європейського суду. Звертаємо увагу, що у нормах Основного Закону не визначається механізм реалізації у національному законодавстві міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, як не визначено і особливостей застосування Конвенції та практики Європейського суду. На нашу думку, з огляду на «звичку» судді спиратися на норму позитивного законодавства при постановленні судового рішення це фактично призводить до нехтування конвенційних положень і невикористання рішень Європейського суду.

У роботах професора В.І. Євітова проаналізовано найзагальніші підходи до застосування норм міжнародних договорів, ратифікованих Україною. На наш погляд, запропоновану автором схему можливо використати при застосуванні конвенційних норм і практики Європейського суду, оскільки вона ґрунтується на нормах національного зако-

нодавства і відповідає усталеним традиціям європейського права. Зокрема, дослідник зазначає, що: 1) норми міжнародних договорів, які введено в право України ратифікаційним законом, набувають статусу норм національного права і підлягають відповідному застосуванню. Пряме застосування норм договорів, про які йдеться, не виключається, якщо законодавець не здійснив спеціальну трансформацію цих норм у внутрішнє законодавство; 2) у разі колізії норм ратифікаційного договору і норм національного права перші мають вищу силу над другими і підлягають пріоритетному застосуванню; 3) забороняється вводити в право України і, відповідно, застосовувати договори, які суперечать Конституції України. Такі договори посідають друге місце після Конституції України як джерела правових норм, що підлягають застосуванню [3, с. 10–11].

Разом із тим викладена методика застосування у національному праві чинних міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, не в повній мірі враховує особливості Конвенції. Справа в тому, що зазначена методика цілком може задовольнити правозастосувача в тому випадку, коли норми міжнародного договору є сталими, тобто такими, які не підлягають зміні. Але щодо Конвенції ситуація інша, оскільки за 65 років практика Європейського суду значно змінилася. Під час тлумачення Конвенції слід обов'язково пам'ятати про необхідність «динамічного» тлумачення, оскільки, за висловом самого суду, Конвенція – це «живий механізм і має тлумачитися у світлі вимог сьогодення». Наприклад, за словами французького адвоката Г.Т. Дьедона, у справі «Сіліадін проти Франції» від 26 липня 2005 року суд наголосив на прогалині у французькій правовій системі, що не забезпечувала ефективного захисту заявниці, яка стала жертвою рабства в одній французькій родині [4].

Отже, шляхом тлумачення Європейський суд збагачує розуміння конвенційних норм та робить їх положення такими, які відповідають викликам сьогодення, захищаючи ті права, які передбачені Конвенцією і розвинуті прецедентами Європейського суду. У такий спосіб Конвенція постійно вдосконалюється, а її норми захищають права людини не формально, а в реальному вимірі. Тому ми вважаємо обґрунтованою позицію В.П. Паліюка, що рішення Європейського суду, яке розвиває абстрактні, оціночні положення Конвенції, повинно бути аналогічним з обставинами справи, що розглядається судом загальної юрисдикції України. Лише після з'ясування цього положення Конвенція і практика Європейського суду застосовуються: 1) у разі невідповідності національного законодавства положенням Конвенції та практиці Європейського суду; 2) за наявності у національному законодавстві правових «прогалин» щодо прав людини та основоположних свобод, які, водночас, визначені у Конвенції та практиці Європейського суду; 3) у випадках використання у практиці судів України таких основних принципів Конвенції, як верховенство

права, справедливий розгляд справи, незалежний і безсторонній суд, розумний строк розгляду справи тощо, які зазначені в українському законодавстві, але не розкриваються; 4) для кращого розуміння тих положень національного законодавства, до яких були внесені зміни або доповнення на підставі рішень Європейського суду [2, с. 140].

Водночас, на нашу думку, така модель не повною мірою відповідає саме прецедентній практиці Європейського суду. Так, власне цей суд у тлумаченні Конвенції базується швидше на її дусі, ніж на її букві, та розглядає передусім перспективи її використання, а не значення для минулого. Як стверджує вітчизняний фахівець А.Є. Мілютін, специфіку роз'яснення цього документа зумовлено саме цими настановами [5]. Отже, Європейський суд вважає, що обмежувальне тлумачення конвенційних прав не відповідає досягненню їх цілей і реалізації завдань, визначених Конвенцією, але він заперечує і проти розширеного її тлумачення. Наведене можливо прослідкувати на прикладі особливостей роз'яснення Європейським судом конвенційних положень на прикладі рішення у справі «Голдер проти Сполученого Королівства», в якому, зокрема, вирішувалося питання про доступ до правосуддя. Європейський суд вказав, що у п. 1 ст. 6 Конвенції прямо не зазначено про доступ до правосуддя. Однак у цій нормі проголошуються інші права, які впливають з однієї основної ідеї – права на суд, а в сукупності вони складають єдине право, яке, щоправда, і не отримало точного визначення. Тому Європейський суд шляхом тлумачення і покликаний установити, чи є доступ до правосуддя складовою частиною зазначеного права [6, с. 41].

Цей приклад свідчить про те, що зазначена вище модель може бути доповнена ще одним пунктом, сутність якого полягає у комплексному розумінні тлумачення Конвенції та виникнення на цій підставі нових, до цього прихованих від правозастосувача аспектів застосування конвенційних норм на основі відповідного рішення Європейського суду. Ми вважаємо, що така позиція є цілком обґрунтованою і в теоретичному плані дає можливість глибше зрозуміти вектор тлумачення, який був обраний Європейським судом з метою донесення до уваги суддів і широкого загалу тих правових аспектів Конвенції, що не знайшли свого прямого викладення у її тексті.

Інше питання полягає в тому, як Європейський суд тлумачить положення п. 1 ст. 6 Конвенції в контексті принципу правової визначеності щодо необхідності однакового, а в нашому випадку – єдиного, застосування законів. У літературі існує однозначна думка, що цей принцип є базисним для функціонування судової системи, оскільки рідне вирішення аналогічних справ може не призвести до законних очікувань заінтересованих осіб [7, с. 15–17]. Саме на виконання цього завдання у розумінні Європейського суду і полягає основний напрям діяльності верховних (вищих) судів Високих Договірних Сторін, позаяк перегляд рішень судів нижчих

рівнів здійснюється ними не тільки з метою виправлення їхніх помилок, а й задля досягнення єдності правозастосування. Водночас Європейським судом у ряді випадків констатується, що верховні (вищі) суди не завжди дотримуються конвенційних положень, що у сукупності призводить до порушення права на справедливий суд.

Прикладом такої ситуації може бути справа «Беян проти Румунії» [8, с. 14–15]. У рішенні Європейський суд звернув увагу на те, що, як зауважив Європейський суд, очевидно, що у цій справі Вищий касаційний суд є першопрчиною глибоких і стійких суперечностей, які призвели до відмови заявнику в позові. Така практика, що склалася у вищій судовій установі держави, суперечить принципу правової визначеності, яка впливає з усіх статей Конвенції і є одним із фундаментальних елементів верховенства права. Замість встановлення стабільності, як це повинно бути відповідно до тлумачення, Вищий касаційний суд сам став джерелом невизначеності, тим самим підриваючи довіру населення до судової влади. За таких обставин Європейський суд констатував про невизначеність практики Вищого касаційного суду, що стало причиною позбавлення заявника можливості користуватися правами, передбаченими законом, тоді як іншим в аналогічній ситуації такі права були надані.

Для пересічного громадянина наведений приклад є віддзеркаленням українських реалій, коли судові органи у справах, де існують аналогічні (подібні) відносини приймають діаметрально протилежні рішення. Це свідчить не тільки про актуальність питання про єдність правозастосування у судовій системі, але й підтверджує таку проблематику на рівні Європейського суду.

З урахуванням того, що система судів загальної юрисдикції побудована як ієрархічна система судових інстанцій, актуальним є питання діяльності четвертої (найвищої) інстанції. На думку Європейського суду категорії справ, які надходять для розгляду суду четвертої інстанції (як правило, остаточної), складають окрему групу заяв. Термін «четверта інстанція» прямо не відображається у тексті Конвенції, однак був заснований на прецеденті інституцій Конвенції, зокрема у справі «Кеммаш проти Франції» від 27 листопада 1991 року [9]. У цьому рішенні зауважено, що незважаючи на те, що Європейський суд не розглядає справи у такий же спосіб, як і суд четвертої інстанції (як правило, Верховний Суд), заяви до суду четвертої інстанції виникають від частих непорозумінь на двох рівнях – касаційному і остаточному залежно від держави, громадянином якої є заявник, та особливостей побудови судової системи.

На думку Європейського суду, по-перше, його роль не полягає у заміні національних судів; його повноваження обмежені щодо підтвердження забезпечення державами-учасниками Конвенції тих їх зобов'язань, які вони на себе поклали, підписуючи Конвенцію. Більш того, через відсутність повноважень прямо впливати на правові системи держав-учасниць Європейський суд має врахо-

увати автономність правових систем. Це означає, що його завданням є не виправляти фактичні чи юридичні помилки національних судів тільки через те, що такі помилки могли порушити права та свободи, захищені Конвенцією. Суд може не визначати і факти, що призвели до винесення певного, а не іншого рішення, оскільки у цьому випадку Європейський суд діяв би так само, як і суди третьої та четвертої інстанції, що порушувало б обмеження його повноважень і компетенції (наприклад, рішення у справі «Гарсія Руїз проти Іспанії» [10]).

По-друге, Європейський суд поважає різноманітність правових та судових систем держав Європи, і до його завдань не входить їх стандартизація. Так само до завдань цього суду не належить дослідження питань доцільності рішень національних судів, якщо відсутні докази довірливості їх надання (наприклад, пункти 68, 89, 94 рішення Європейського суду у справі «Неждет Сахін і Періхан Сахін проти Туреччини») [11]. Більше того, питання сфери і повноважень Європейського суду неодноразово актуалізувалися у низці його рішень, при цьому судом неодноразово зверталася увага, що його завданням не є вирішення фактичних чи юридичних помилок національного суду, якщо тільки ці помилки не є явними та не порушують права та свободи, які захищаються Конвенцією (справи «Гарсія Руїз проти Іспанії», «Перез проти Франції») [12, с. 17–27].

Важливим у контексті єдності правозастосування є розуміння Європейським судом природи розбіжностей у прецедентному праві, що призводять до порушення п. 1 ст. 6 Конвенції. Для подолання зазначеної ситуації напрацьовано два підходи, які відрізняються залежно від того, чи розбіжності існують в одній судовій гілці (наприклад, у системі адміністративних судів), чи стосуються різних гілок судової системи.

У першому випадку протилежні за змістом рішення ухвалюються Верховним судом держави або різними судами однієї гілки судової системи, які визначені судами останньої інстанції. За таких вихідних даних постійність суперечливих рішень може створити стан юридичної невизначеності, що зменшує рівень суспільної довіри до судової системи, а така довіра, беззаперечно, є одним з основних складових держави, заснованої на верховенстві права. Тому Європейський суд в індивідуальному порядку встановлює існування невизначеності, орієнтуючись на три компоненти: 1) чи розбіжності у правозастосуванні судів є істотними та тривалими; 2) чи національне законодавство забезпечує механізм, здатний вирішити такі суперечності; 3) чи такі механізми застосовувались, та якою мірою. На думку Європейського суду, держави-учасниці Конвенції зобов'язані організувати судову систему таким чином, щоб запобігти ухваленню суперечливих рішень і вирішити будь-які серйозні розбіжності відповідними процесуальними способами (справи «Беян проти Румунії», «Неждет Сахін і Періхан Сахін проти Туреччини»). Також застосовується додатковий критерій – чи розбіжності виникають в окремій справі, чи впливають на

велику кількість людей (справа «Албу та інші проти Румунії») [13, с. 13–14].

У другому випадку протилежні за змістом рішення ухвалюються судами двох різних гілок правової системи, як судами останньої інстанції, при цьому незалежний Верховний Суд не входить до будь-якої із судових ієрархій. За таких обставин п. 1 ст. 6 Конвенції не вимагає запровадження вертикального механізму або створення загального керуючого органу (наприклад, судовий (квазісудовий) орган із вирішення справ, що стосуються юрисдикції). У судовій системі з декількома гілками судової системи і Верховним судом, що існують незалежно одна від одної (крім, звісно, процесуальної залежності), та мають тлумачити закон одночасно, досягнення узгодженості потребує певного часу, однак ситуації щодо розбіжностей у прецедентному праві мають бути врегульовані без порушення юридичної визначеності. Отже, як зауважує Європейський суд, у двох судів із різною юрисдикцією, що розглядають одну справу, можуть виникати суперечливі, але раціональні, аргументовані висновки стосовно одних і тих самих юридичних питань, що спричинені схожими фактичними обставинами, не порушуючи статтю п. 1 ст. 6 Конвенції.

Особливе значення для єдності правозастосування національними судовими органами, в тому числі і українськими, мають так звані пілотні рішення Європейського суду. Саме велика кількість звернень до Європейського суду і перевантаження заявами спонукали до оптимізації його роботи, пошуку найбільш прийнятної моделі функціонування, підвищення ефективності захисту прав і свобод людини. Першими пілотними рішеннями, ухваленими Європейським судом, стали рішення у справах «Броньовські проти Польщі» та «Гуттен-Чапська проти Польщі», в яких сформульовано загальні ознаки пілотних рішень, які у подальшому були застосовані і до інших таких рішень [14].

І лише з прийняттям 21 лютого 2011 року змін до Регламенту Європейського суду цей документ було доповнено нормою, яка врегулювала процедуру ухвалення пілотних рішень. На даний час щодо України Європейським судом прийнято сім пілотних рішень, які мають визначальний вплив на процес реформування національної правової системи, приведення її до усталених європейських стандартів та єдності правозастосування національними судовими органами.

Висновки. Таким чином, необхідність запровадження інституту пілотних рішень Європейським судом обумовлена потребою об'єктивного впливу на проблеми функціонування національної правової системи (в тому числі і судової системи) держави-учасниці Конвенції та досягнення єдності правозастосування судами України.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Онопенко В.В. Механізм захисту прав людини в Україні потребує істотного вдосконалення (з виступу на Міжнародній конференції) / В.В. Онопенко // Право України. – 2011. – № 7. – С. 64–68.

2. Паліюк В.П. Загальні питання застосування судами загальної юрисдикції України Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод / В.П. Паліюк // Часопис цивільного і кримінального судочинства. – 2013. – № 4 (13). – С. 129–142.

3. Євїнтов В.І. Прямє застосування міжнародних стандартів прав людини у внутрішньому правопорядку України / В.І. Євїнтов // Вісник Українського центру з прав людини. – 1998. – № 1. – С. 10–11.

4. Siliadin v. France, no. 73316/01, § 23, ECHR 2005-VII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://precedent.in.ua/ru/index.php?id=1255676674>.

5. Мілютін А.Є. Проблеми проведення оперативних заходів наркотичних засобів органами внутрішніх справ та використання їх результатів у кримінальному процесі у світлі прецедентної практики Європейського суду з прав людини / А.Є. Мілютін. – [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Міністерства юстиції України. – Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua>.

6. Анцелєвич Г.О. Міжнародне право: [підручник] / Г.О. Анцелєвич, О.О. Покрєшук. – К. : Алерта, 2005. – 424 с.

7. Вильдхабер Л. Прецедент в Европейском суде по правам человека / Л. Вильдхабер // Государство и право. – 2001. – № 12. – С. 15–17.

8. Беян против Румынии (№ 1) : Постановление от 6 декабря 2007 г. : Вынесено III Секцией = Beian v. Romania (№ 1), № 30658/05 / Европейский суд по правам человека // Бюллетень Европейского суда по правам человека. – 2008. – № 6. – С. 14–15.

9. Kemmache v France, Ser A 21 № 8 / Европейский суд з прав людини. – Рішення від 27 лист. 1991 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.hrights.ru/text/inter/b5/Chapter81.htm>.

10. García Ruiz v Spain / App № 30544/96, ECHR 1999-I. – 21st January 1999. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://opil.oupplaw.com/view/10.1093/law:ihrl/3226echr99.case.1/law-ihrl-3226echr99>.

11. Постановление Европейского суда по правам человека от 20 октября 2011 г. Дело «Недждет Шахин и Перихан Шахин против Турции» [Nejdet Sahin and Perihan Sahin v. Turkey] (жалоба № 13279/05). – Система ГАРАНТ. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://base.garant.ru/70170724/#ixzz3iPyrRvXl>.

12. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Перез проти Франції» від 12 лют. 2004 р. / Європейський суд з прав людини. – Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі. – 2004 р. – № 1. – С. 17–27.

13. Albu and Others v. Romania (Албу и другие против Румынии) [Текст] : Постановление от 10 мая 2012 г. : Вынесено III Секцией =, № 34796/ 09 и др. / Европейский суд по правам человека // Бюллетень Европейского суда по правам человека. – 2012. – № 11. – С. 13–14.

14. Рішення Європейського суду з прав людини від 22 черв. 2004 р. у справі «Броньовські проти Польщі». (Заява № 31443/96). – Страсбург, 22 черв. 2004 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/SO1119.html.

УДК 343.163 (477)

СПЕЦИФІКА ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРОРА ЩОДО ЗВЕРНЕННЯ ДО СУДУ З КЛОПОТАННЯМ ПРО ЗАСТОСУВАННЯ ПРИМУСОВИХ ЗАХОДІВ МЕДИЧНОГО ХАРАКТЕРУ

Миронов А.М., здобувач
кафедри організації судових та правоохоронних органів
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Стаття присвячена дослідженню проблем участі прокурора у реалізації такої форми закінчення досудового розслідування, як звернення до суду з клопотанням про застосування примусових заходів медичного характеру. Аналізуються повноваження прокурора у цій сфері, а також відмінність їх реалізації від закінчення досудового розслідування зі зверненням до суду з обвинувальним актом.

Ключові слова: прокурор, кримінальне провадження, закінчення досудового розслідування, примусові заходи медичного характеру, повноваження прокурора.

Статья посвящена исследованию проблем участия прокурора в реализации такой формы окончания досудебного расследования, как обращение в суд с ходатайством о применении принудительных мер воспитательного характера. Анализируются полномочия прокурора в этой сфере, а также отличие их реализации от окончания досудебного расследования с обращением в суд с обвинительным актом.

Ключевые слова: прокурор, уголовное производство, окончание досудебного расследования, принудительные меры медицинского характера, полномочия прокурора.

Mironov A.M. SPECIFICS OF PROSECUTOR'S ACTIVITY ON A REFERENCE TO COURT WITH PETITION FOR APPLICATION OF COERCIVE MEASURES OF MEDICAL NATURE

Article is devoted to research of problems of participation of prosecutor in realization of such form of completion of pre-judicial investigation, as a reference to court with petition for application of coercive measures of educational character. Powers of prosecutor in this sphere, and also difference of their realization from completion of pre-judicial investigation with a reference to court with indictment are analyzed.

Key words: prosecutor, criminal proceedings, completion of pre-judicial investigation, coercive measures of medical nature, power of prosecutor.

Постановка проблеми. Актуальність обраної теми зумовлюється необхідністю всебічного захисту прав неосудних та обмежено осудних осіб, щодо яких вирішується питання

про застосування до них примусових заходів медичного характеру. Ключовим суб'єктом, на якого покладається забезпечення прав таких осіб на етапі закінчення досудового роз-